

OVER HET VERBAND TUSSEN DE TALEN VAN ETNISCHE MINDERHEDEN EN DE INTERNATIONALE TAAL ESPERANTO

door Uwe Joachim Moritz

Vele leden en activisten van etnische minderheden twijfelen er waarschijnlijk reeds op het eerste gezicht aan, of er wel een positief verband bestaat of kan bestaan tussen de internationale taal Esperanto en die bonte verscheidenheid van talen, gesproken en verdedigd door etnische groepen in bijna alle staten van Europa en in andere werelddelen. Is het Esperanto niet het symbool van elke vijandigheid jegens het voortbestaan van het Fries, het Bretons, het Welsh en vele andere talen? Betekent Esperanto niet het streven alle talen, inclusief het Frans, Russisch, Engels enz. geleidelijk te doen verdwijnen ten gunste van die ene enkele taal? Dergelijke opvattingen bestaan, zijn zelfs schering en inslag, en het zou niet verwonderlijk zijn die juist bij minderheden te vinden. De strijders voor schoolonderricht van en in het Piëmonts, Duits, Sloveens, enz. in Italië, het Occitaans, Nederlands en Baskisch in Frankrijk... zien de esperantisten gemakkelijk als concurrenten die onderwijs van de Internationale Taal eisen. De Galicische activist begrijpt dat — tenminste zolang de huidige staatsgrenzen blijven voortbestaan — men in die vier Galicische provincies van Spanje Spaans moet leren, hoezeer hij ook aandringt op jeugdige studie van het Galicisch. En die zelfde activist aanvaardt het ook, dat men in Pontevedra en La Coruña Engels of Frans leert. Maar waarom

de kinderhersentjes dan met Esperanto belasten?

Hier zitten we dan al midden in het probleem (de taalkundige, pedagogische en economische aspecten van het Esperanto laten we hier geheel buiten beschouwing: slechts de cultuurpolitieke kant houdt ons hier bezig). Het komt ons noodzakelijk voor de zaak te beschouwen uitgaande van de volgende feiten en principes:

1. de betrekkingen tussen mensen van verschillende taalgroepen worden steeds frequenter en intensiever: toerisme, wetenschap, economie...
2. de hulpmiddelen om zich verstaanbaar te maken (van de gebarentaal via boekjes als „Italiaans in 30 uur" tot simultaan vertalen) zijn geheel ontoereikend en de intermenselijke verhoudingen onwaardig.
3. het is een utopie propaganda te maken dat men de belangrijkste talen leert (touwens, welke?).
4. in Europa (in geografische zin) bestaan meer dan 50 volksgroepen, m. a. w. groepen met aparte talen en culturen.
5. voor de betrekkingen tussen de volksgroepen gelden de democratische beginselen: gelijkheid van rechten en bescherming van de minderheid tegen de meerderheid.

Wij weten allemaal goed dat vele politici en intellectuelen dagelijks de feiten proberen te verbergen of

te verdraaien en zich voor te doen als democraten. De activisten in etnische minderheden ervaren dan ook aan den lijve de minachting en obstakels die de overheidsfunctionarissen opwerpen voor hen die zich inzetten voor de meest elementaire uitingen van welke groep dan ook.

Waarnaar streven „Omnium Cultural“ uit Barcelona en de Friese Academie uit Leeuwarden, om maar twee voorbeelden te nemen? Wij hopen het bij het rechte eind te hebben als wij de eisen als volgt formuleren (waarbij wij ons bewust zijn van de verschillen tussen de afzonderlijke volks-groepen):

1. onderricht van de moedertaal vanaf de eerste klas basisschool.
2. onderricht in de moedertaal van kleuterschool tot universiteit.
3. juridische, economische en technische mogelijkheden voor het gebruik van de taal in radio, televisie, kranten en tijdschriften.
4. film en theater in de eigen taal.
5. officieel gebruik van de regionale taal in alle parlementaire, administratieve en justitiële instanties de etnische minderheid betreffende.
6. toereikende financiële middelen om de cultuur van de etnische minderheid volledig te ontwikkelen.

Wees niet al te zeer verbaasd als wij u zeggen dat de esperantisten dat alles al jaren eisen, en niet voor zichzelf, maar voor alle volks-groepen! Wij, die het gewend zijn dagelijks over de grenzen van onze eigen staat heen te kijken, weten immers heel goed hoe zeer onze etnische culturen door druk van buiten af in gevaar gebracht zijn: onze films zijn vaak buitenlands, waarbij een miezerige ondertiteling onze aandacht afleidt — onze geleerden schrijven hun artikelen of zelfs boeken in een van de „grote“ talen — in internationale betrekkingen moeten wij ons doodeenvoudig aanpassen aan dat handjevol naties dat zich het recht van overheersing op-eist. Wij verbergen de enige tref-fende benaming van onze activitei-

ten dan ook niet op de bekende voor-zichtige en diplomatieke wijze. Wij strijden openlijk tegen het lingu-istisch en cultureel imperialisme! En deze strijd wordt door ons opge-vat als één facet van de algemene rebellie van de mens tegen de vele vormen van imperialisme. Steeds meer, voornamelijk jonge esperant-isten komen tot dat inzicht, en zij hebben de laatste zes jaar de gehe-le problematiek dan ook in seminars, congressen, tijdschriftartikelen, brochures en op andere wijze aange-pakt. (Toegegeven: niet allende de Internationale Taal spreken zijn zijn zich duidelijk bewust van de gelijkgerichtheid van het streven naar de vestiging van de culturele rech-ten van etnische minderheden en de invoering van één taal voor iedereen d.w.z. een tweede taal voor iedereen)

Wat stellen wij ons dus van de toe-komst voor? Heel in het kort het volgende: strevend naar vreedzame coëxistentie en de meest efficiënte samenwerking tussen mensen die hun etnische bijzonderheid niet behoe-ven op te geven, zijn wij van mening dat het noodzakelijk is de kinderen geleidelijk en min of meer parallel onderricht te geven in hun moeder-taal en Esperanto. Zo zal iedereen in een vrij verre toekomst zijn ei-gen volkstaal voor werkelijk alle activiteiten in zijn volksgroep be-heersen en zal hij over een interna-tionale taal beschikken voor alle interetnische zaken. Dan zal ook het „staats“-voorwendsel niet meer bestaan (zoals: „maar om met Madrid te spreken moet de Bask toch Casti-lians kennen“), daar de verschil-lende volksgroepen dan volkomen ge-lijkberechtigd zullen zijn.

Staat u mij toe deze zeer grove voorstelling van zaken af te slui-ten met een citaat uit het belang-wekkende artikel van de welbekende hoogleraar Guy Héraud uit Straats-burg: „Pour une solution du problème ethnique“ (voor een oplossing van het etnisch probleem), verschenen in „La Monda Lingvo-Problemo“, Mou-ton, Den Haag, nr. 5, 1970, pg. 103 -113:

„... het opdringen van een etnische taal als taal voor Europa, officieel of eenvoudigweg quasi-officieel, zou

de weg openen tot de hegemonie van een cultuur en daardoor de hegemo-nie van een natie. Een neutrale taal is daarom verre te verkiezen boven een nationale taal; en, omdat deze neutrale taal bovendien eenvou-dig te leren moet zijn, aanzelen wij niet het Esperanto van harte aan te bevelen. Het Esperanto, vaak en ten onrechte beschouwd als van nature gebonden aan het kosmopolitisme, biedt zich aan als de beste dienaar van de etnische doctrine. Geenszins uitroeiend en geenszins unificerend staat het Esperanto allen toe elkaar te verstaan en zichzelf te blijven

ESPERANTO EN VERTALING

door Karel Jonckheere

We moeten bekennen dat openbare diensten, uitgeverij, vertaalstich-tingen en dies meer tot nog toe veel te weinig aandacht hebben besteed aan de idealistische wereldtaal, Esperanto geheten. We doen ons best om in een internationale taal ver-taald te geraken, zijn al tevreden als we een taalgebied binnendringen geringer dan het Nederlandse zelf. Maar we vergeten dat miljoenen men-sen Esperanto lezen. Er bestaan veel tijdschriften in deze taal, er is in elk land of daaromtrent een uitgever van Esperantoteksten te vinden. Voor de literatuur worden ze niet stelselmatig bewerkt en we verzuimen ze met toelagen te steu-nen. Bij ons weten is ook nooit dergelijk tijdschrift opgedaagd om steun voor onze letteren in Espe-ranto te vragen.

Een tweede bekentenis moet ons ook van het hart. Esperanto is geen nationaal gegroeide taal, met volks-genie, gekruide wendingen en uitdruk-kingen zodat we met een zekere voor-ingenomenheid veronderstellen dat ze niet in staat is poëzie en woor-delijk stuifmeel op te brengen.

We werden van deze vergissing afge-holpen toen we een paar dagen gele-den een fragment uit Gezelles „Nach-tegaal“ in het Esperanto hoorden voorlezen plus een gedicht van Alice Nahon „'t Is goed in 't eigen hert te kijken“.

binnen de afzonderlijke naties. Het Esperanto bevrijdt de Welshman van verengelsing, de Bask van verfran-sing, de Sorbiër van germanisering. De kleinste volksgroepen beschikken dank zij het Esperanto over een toe-gangsweg naar de wereld, een weg die zij niet betalen met het ontrouw worden aan de eigen persoonlijkheid, met enige vervalsing. ... Evenals het Esperanto dus de verwezenlijking van het etnisch federalisme condi-tioneert, zo conditioneert dat fede-ralisme op zijn beurt de volledige en definitieve overwinning van het Esperanto."

Onze genezer is P. de Smedt uit Den-dermonde, auteur van een „Nederlan-da Bibliografie“, uitgegeven in ei-gen beheer en met computermiddelen. Meer dan duizend titels komen er in voor, zowel boeken als novellen, verzen en artikels uit Noord en Zuid.

In tijdschriften kunnen liefst no-vellen of fragmenten een onderkomen vinden, zodat dat literaire genre ruim vertegenwoordigd is. Enkele namen van auteurs: Baekelmans, An-ton Bergmann, Anna Blaman, Bomans, Buysse, Carmiggelt, Claes, Conscien-ce, Couperus, Daisne, Theun de Vries, Elsschot, Germonprez, Gijsen, Gil-liams, Hildebrand, Loveling, Multa-tuli, Roelants, Sabbe, Streuvels, Teirlinck, Timmermans, Van Cauwe-laert, Vestdijk, Walschap, Zielens.

Gedichten zijn vanzelfsprekend ide-ale gasten in tijdschriften. De lijst meedelen van de gegadigden is wel begonnen maar niet te eindigen werk. Ze vangt aan met Van Maerlant Hadewijch en Boendale en loopt over Gezelle, Piet Paaltjens, en Perk tot Minne, Reninca, Vasalis en Lu-cebert.

De opgave om artikels te vermelden moeten we opgeven... Een indrukwek-kende lijst.

Het ware goed in de toekomst reke-ning te houden met de mogelijkheid tot vertalen in het Esperanto. De modelbibliografie van P. de Smedt biedt een ware staalkaart van reus-sites en uitzichten.

(uit: Het Laatste Nieuws)

VERTAALWEDSTRIJD ESPERANTO

Tengevolge van het overgrote succes dat onze vorige vertaalwedstrijd (Esperanto-Panorama sep. okt. 1973) te beurt viel, publiceren we hieronder 'n nieuwe tekst. Hij is iets populairder dan de vorige (uit het boek "Penose" van Ida van Swieteren), maar zeker niet gemakkelijker! De vijf beste inzendingen worden met een boek bekroond, nl. met "Bonhumoro" van Paul Nysens. Nog een praktisch puntje: vertalingen inzenden voor 20 maar aan de heer C. Poupeye, Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge.

Hier gaan we dan:

Stripgriet

Toen ik die avond op mijn drempeltje stond moest ik, of ik wilde of niet steeds aan Henk denken. Ergens een zielepoot. Want waar kon hij op zijn leeftijd nog een eerlijk stuk brood verdienen? Maken ze op die manier geen onderwereldjongen van je? Naar de steun lopen is ook weer zo wat, en heb je die paar tientjes op zak, dan verveel je je weer de hele dag rot, omdat je geen werk om handen hebt. Dus maar weer de kroeg in. De paar tientjes erdoor jagen, en dan? Juist, wat bij rommelen, 'n krakie hier, 'n beroving daar. Eind van het liedje? De Casuariestraat! Vorige week is nog een stel toffe jongens op de kit terecht gekomen... Echt wel fijne gabbers, maar zonder goed betaald werk. Dus zegingen ook "bij verdienen". Ze hadden ingeseind gekregen, dat ergens in een plaatsje onder de rook van Den Haag een behoorlijke kraak te zetten viel. De jongens dus erop af. Een paar dagen de boel afleggen, het operatieplan beramen en... de buit binnenhalen. Enige rottige was dat ze eerst een concierge en zijn roosje moesten overmeesteren. Link, want hoe je je ook vermomt, een signalement is snel samengesteld. In alle stilte, handschoenen aan en doek over de gezichten drongen ze het bedrijf binnen.

Esperanto en vertaling

In verband met het artikel van Karel Jonckheere "Esperanto en vertaling" (blz. 3 van dit nummer), kunnen we nog medelen dat het genoemde werk "Nederlanda Bibliografio" verkrijgbaar is door storting op prk. nr. 000-0542506-82 van P. De Smedt, 9330 Dendermonde. De prijs bedraagt 150 fr. voor een gewoon exemplaar en 200 fr. voor een luxe-exemplaar.

(med.)

Steun aan Esperanto-Panorama

Wij danken zeer hartelijk de volgende personen en organisaties voor de financiële steun aan Esperanto-Panorama:

E. Spitaels, 2120 Schoten
Bond van Grote en van Jonge - Gezin-
nen, 1050 Brussel
A. Huysmans, 2410 Herentals
A. Fernandez, 9000 Gent
H. Pecceu, 8100 Torhout
H. De Bruyn, 2000 Antwerpen
J. Froment, 1640 St.-Genesius-Rode
A. Froment, 1040 Brussel
S. Vanbreuse, 4800 Verviers

Esperanto-Panorama wordt gratis aan invloedrijke personen en organisaties gezonden. Wie ons daarbij wil helpen kan een gift storten op prk. 4493.86 van R. Balleux, Oude Donk-
laan 83, 2100 Deurne. Vermelden: Esperanto-Panorama.

Assimil-cursus Esperanto op de internationale boekenbeurs in Brussel

De cursus "l'Esperanto sans peine" in de Assimil-reeks zal worden aan het publiek voorgesteld op de internationale boekenbeurs in het Rogiercentrum in Brussel. De heer Thierry, schrijver van de Franse versie, zal exemplaren ondertekenen op zaterdag 16 maart van 14 tot 17 u. en op zondag 17 maart van 14 tot 16 u. in de Newton-zaal aan de Assimil-stand.

Esperanto-Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Belgische Esperanto-Federatie, St.-Bernardsesteenweg 1078 2710 Hoboken.

Prijs: voor leden van BEF en "Amikoj de Esperanto" gratis - voor anderen 25 fr. minimum per jaar. Overname van artikels vrij. Graag proefnummer aan het redactie-adres.

NIEUWE BOEKEN IN OF OVER HET ESPERANTO

Geregeld krijgen we brieven van lezers die vragen of we geen lijsten kunnen publiceren van interessante boeken. In principe is het tijdschriftje Esperanto-Panorama bestemd voor hen die geen Esperanto spreken of voor hen die het aan het leren zijn. Bijgevolg lijkt het ons logisch dat we enkel boeken bespreken voor beginners of voor cursisten. Gevorderden kunnen in alle andere Esperantotijdschriften uitgebreide recensies lezen.

Hier dan een uiteraard onvolledige lijst van aanbevolen werken voor nieuwelingen in het Esperanto. Zij kunnen via iedere Esperantoboekhandel of langs iedere club worden besteld.

- . Bildlibro pri bestoj - 72 p. 33 cm. 82 fr. - Geïllustreerd werk over de dieren. Ideaal voor kinderen en ernstige Esperantoleerlingen.
- . Ĉeĥaj fabeloj - 74 p. 19 cm. 33 fr. - Eenvoudige verhalen.
- . La eta Princo - 98 p. 22 cm. 244 fr. - Het beroemde werk van Saint-Exupéry in een waardevolle vertaling. Geïllustreerd.
- . La junaj detektivoj - 70 p. 90 cm. 28 fr. - Eenvoudig verhaal.
- . La junaj trezor-serĉantoj - 21 p. 17 cm. 17 fr. - Eenvoudig verhaaltje.
- . Fabeloj de Andersen (I) - 237 p. 21 cm. 185 fr.
- . Fabeloj de Andersen (IV) - 240 p. 21 cm. 185 fr. - Vertalingen van Dr. Zamenhof van de onsterfelijke fabels van Andersen.
- . Kuŝanta tigro - 75 p. 17 cm. 30 fr. - Tien korte verhalen.
- . Saltego trans jarmiloj - 192 p. 65 fr. - Science fiction.
- . La Verda Koro - 80 p. 14 cm. 69 fr. - Eenvoudig romannetje speciaal voor beginnelingen geschreven door Julio Baghy.
- . Amuzaj dialogoj en Esperanto - 141 p. 22 cm. 73 fr. - De bestseller van 1973. Ideaal voor cursisten. Aanbevolen o.a. door Esperanto Programita.
- . La verda raketo - 145 p. 18 cm. 116 fr. - Herdruk van een van de mooie pareltjes uit de originele Esperantoliteratuur. Aanbevolen voor de gevorderde cursist. Het boek bestaat uit 10 eenvoudige novellen met zeer humoristische inslag.

Andere interessante koopjes:

- . Internacia elparolo - grammofoonplaatje 33 t/min. 18 cm. 28 fr. - een voorbeeld van goede uitspraak.
- . Ĵamboea lingvo - 60 p. 20 cm. 41 fr. - Esperantoleerboekje voor scouts.
- . Methodisch leerboek - 94 p. 21 cm. 30 fr. - Zeer eenvoudig leerboek, ook voor zelfstudie geschikt.
- . Esperanto Programita - 272 p. 22 cm. 410 fr. - Volledige cursus voor zelfstudie met 4 grammofoonplaten of 1 cassette. Officiële cursus van de Belgische Esperanto-Federatie, Nederlandse Vereniging van Esperantoleraars, Duitse Vereniging van Leraars-Esperantisten, Belgische Esperantisten van het Spoor, enz. Reeds 50 000 cursisten in meer dan 10 landen.
- . Prisma-woordenboek Esperanto - 481 p. 18 cm. 99 fr. - Aanbevolen!
- . Esperanto-gramatiko - 60 p. 22 cm. 88 fr. - Overzichtelijke grammatica van het Esperanto in de Nederlandse taal.
- . Tra la labirinto de la gramatiko - 344 p. 23 cm. 157 fr. - Voor ieder die zich na een elementaire cursus wil verdiepen in het Esperanto. Ook voor zelfstudie geschikt. Duizenden voorbeelden.

Utrecht - Prof. Minnaert van de universiteit Utrecht heeft berekend dat er meer tijd nodig is om alle wetenschapslui die nog geen woord Engels kennen, Engels aan te leren, dan om iedereen Esperanto te leren. ---

Warschau - De Poolse luchtvaartmaatschappij LOT heeft een van haar zeer grote toestellen "Dr. Zamenhof" gedoopt. ---

Bonn - De Westduitse regering heeft besloten zeer omvangrijke subsidies ter beschikking te stellen voor de snelcursussen Esperanto die door het verbond van Duitse Esperantoleraars worden ingericht. Deze snelcursussen worden gegeven op basis van Esperanto Programita. ---

Luik - Op 13, 14 en 15 april zal in Luik een Benelux-Esperantocongres worden ingericht. Voor inlichtingen kan men zich wenden tot Mevr. A. Denoël-Fehr, rue Victor Raskin 20, 4000 Liège. ---

Kalmthout - Dr. Wim de Smet die in de Esperantowereld zeker geen onbekende meer is, werd verkozen tot de nieuwe voorzitter van de plaatselijke Esperantogroep. ---

Brussel - De organisatoren van de 2de mars van Europa vragen de medewerking van Esperantisten om op te stappen van Brussel naar Straatsburg (Frankrijk). Voor inlichtingen: de heer René Rochette, Gatti de Gamondstraat 18, 1180 Ukkel. ---

Londen - Een tafereeltje op de Londense luchthaven: een man wordt aangehouden omdat de detector een wapen in zijn koffer heeft ontdekt. De man probeert in het Engels uit te leggen hoe hij aan dat wapen komt. Pas enkele uren later slaagt hij er in met de hulp van een tolk uit te leggen dat hij Iraans veiligheidsofficier is... ---

Boedapest - De Hongaarse posterijen hebben een nieuwe postzegel uitgegeven met tekst in het Esperanto. Op de zegel staat te lezen: lingvo internacia Esperanto. ---

Ankara - De Turkse Radio heeft zijn Engelstalige uitzendingen gehalveerd bij gebrek aan belangstelling. ---

Rome - De stad Rome is van plan ter gelegenheid van het Heilig Jaar '74-'75 een reeks nieuwe brochures uit te geven in het Esperanto. Geïnteresseerden worden verzocht ze nu al aan te vragen bij E.P.T., Via Parigi 1, I-00187 Roma. ---

Kortrijk - Eksit, "maandblad voor de happy few" dat uitgegeven wordt in Kortrijk, heeft een artikel van 4 bladzijden gewijd aan het Esperanto. De gegevens zijn voornamelijk geput uit het in herdruk zijnde brochure "Fundamentele feiten over de Internationale Taal." ---

Wenen - De Oostenrijkse president F. Jonas heeft voor Radio Wenen een internationaal gerichte Nieuwjaarsboodschap in het Esperanto uitgesproken. ---

Burgas - In Burgas, Bulgarije, zullen van 5 tot 24 augustus internationale cursussen voor Esperantoleraars plaatshebben o.l.v. Dr. Istvan Szerdahelyi. Inlichtingen bij Ochrâjen Esperantski Komitet, bul. Kristo Botev 97, Sofia 3, Bulgarije of in het volgende nummer van "Sonorilo". ---

Napels - De Napolitaanse Esperantovereniging schrijft haar tweede internationale poëziewedstrijd uit. De winnaars krijgen een zilveren herdenkingspenning. ---

Deurne - Esperanto-Panorama wordt graag op de hoogte gehouden van allerhande Esperantoactiviteiten in de wereld. Kopij verwachten we altijd voor de eerste van de oneven maanden. ---

Warschau - De Poolse Radio deelt ons mee dat gratis uitgebreide prospectussen over hun Esperanto-uitzendingen kunnen worden verkregen op het volgende adres: Pola Radio, Esperanto-Redakcio, Skr. Pocz. 46, PL-00-950 Warszawa, Polen. Bovendien is er de mogelijkheid deel te nemen aan een prijsvraag met als hoofdprijs 2 gratis reizen naar Polen. ---

Lunteren - Op 4 en 5 mei a.s. zal in het Nederlandse dorpje Lunteren een weekeinde voor cursisten van Esperanto Programita. Prijs 25 gulden. Ook Vlamingen zijn welkom! Inlichtingen bij Esperanto Programita Nederland, Frederikslaan 47, NL-1719 Schoorl. ---

ANTWERPSE ESPERANTOGROEP "LA VERDA STELO" v.z.w.

Voorzitter: J. Haazen, Kijkuitstraat 17, 2180 Kalmthout. Tel. 66 73 61.
Bijeenkomsten: vrijdags om 20.15 u. stipt in zaal "Capitole", Gemmentestraat 15, Antwerpen (1ste verdieping). Toegang vrij voor alle geïnteresseerden.

- 1/3 - Laatste voordracht in een reeks van vijf in het kader van de Esperantowintercyclus. In het Veiligheidsinstituut, Kipdorp 20, zal om 20.15 u. Dr. Pol Denoël (Luik) een populair wetenschappelijke spreekbeurt houden over "Stranga malsano: la toksoplasmozo". In de gangen van het instituut is er een Esperantoboektentoonstelling. Toegang vrij.
- 3/3 (zondag) - Wandeling door Grobbendonk o.l.v. de heer K. Aalders. Om 14.30 u. vertrek aan de kerk van Grobbendonk. Nota voor de geregelde bezoekers: deze geleide wandeling volgt een ander traject als de vorige.
- 8/3 - De heer J. Haazen spreekt over "Konsideroj pri Esperanto kaj organizado".
- 15/3 - Besprekingsavond o.l.v. de heer R. de Roover over "Leven zonder auto's".
- 22/3 - Spreekbeurt door de heer J. Bovendeerd over de meest voorkomende verkeersovertredingen.
- 29/3 - Voordracht met lichtbeelden door de heer H. de Roover. Op het programma: Lente in de Kennemer-duinen.
- 31/3 (zondag) - Geleid bezoek aan de scheepstimmerwerven "Cockerill" in Hoboken. Het geheel staat onder leiding van de heer P. Raes. Om 10 u. bijeenkomst voor de ingang van de werf. Binde om 12 u. Om 13.30 u. (één uur vroeger dan gewoonlijk) wandeling naar Bazel. Bijeenkomst aan de veerboot Hoboken - Kruibeke. Na de wandeling terug met lijnbus naar Antwerpen of Kruibeke. Wie beide programmapunten wil bijwonen kan een lunchpakket meebrengen.
- 5/4 - Derde editie van het succesrijke spelprogramma "Pasvorto" (wachtwoord) o.l.v. de heer E. Frederickx.
- 12/4 - Goede-Vrijdagstemming.
- 19/4 - Debatavond onder het thema: "Kan een leger de vrede dienen?" Debatleider is de heer J. Haazen.
- 26/4 - Voordracht met lichtbeelden door de heer G.C. Fighiera (Italië). Op het programma: "De liefde (en andere problemen) volgens Plato".
- 5/5 (zondag) - Geleide wandeling in de omgeving van Wildert o.l.v. de heer R. de Roover. Vertrek om 10.00 u. aan het stationnetje van Wildert (trein Antwerpen C.S.: 9.27 u.; Antwerpen O.S.: 9.31 u.) - Om 14.30 u. kan U bij de groep aansluiten bij de Kiekenhoeve (bij station Essen / trein Antwerpen C.S.: 13.26 u.; Antwerpen O.S.: 13.30 u.).

Lidmaatschap: 200 fr. op prk. 726 54 van "La Verda Stelo", Antwerpen.

Bijdragen voor het volgende nummer van Esperanto-Panorama moeten in ons bezit zijn op 3 april. De plaatselijke groepen worden bovendien verzocht hun nieuwe telefoon- en postrekeningnummers mee te delen. Red.

BLANKENBERGSE ESPERANTOGROEP

Voorzitter: F. Couwenberg, Koninginnelaan 14, 8370 Blankenberge.
Correspondentie-adres: A.Marmenout, Koninginnelaan 14, 8370 Blankenberge.
Bijeenkomsten: 's woensdags om 20 u. bij de voorzitter.
Lidmaatschap: 200 fr. op prk. 5062 10 van Mej.M.van Mullem, Blankenberge.

BRUGSE ESPERANTOVERENIGING „PACO KAJ JUSTECO“

Voorzitter: F. Roose, St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.
Vergaderingen: donderdags om 20 u.
Lidmaatschap: 200 fr. op prk. 9939 49 van Mevr. Maertens, Brugge 4.

BRUGSE ESPERANTOGROEP

Voorzitter: C. Poupeye, Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge.
Vergaderingen: 's woensdags om 20 u. in Strijdershuis, Hallestraat 14.
Lidmaatschap: 200 fr. op prk. 4835 33 van Bruga Grupo Esperantista.

GENTSE ESPERANTOCLUB

Correspondentie-adres: A.van de Velde, Belgradostraat 43, 9000 Gent.
Lidmaatschap: 200 fr. op prk. 4769 82 van A. van de Velde, Gent.

KALMTHOUTSE ESPERANTOGROEP „LA ERIKEJO“

Voorzitter: W. de Smet, Hertendreef 12, 2180 Kalmthout. Tel.: 66 99 49.
Bijeenkomsten: de laatste woensdag van de maand in "Govio", Dorpstr. 1.
27/3 - „Joegoslavië, land van het 58ste Esperanto-wereldcongres“, Dia-sonorama door de heer P. Peeraerts.
24/4 - De heer J. Haazen spreekt over „Konsideroj pri Esperanto kaj organizado“.

KORTRIJKSE ESPERANTOGROEP

Correspondentie-adres: C. Vanbiervliet, Oudenaardesteeweg 158, 8500 Kortrijk. Tel.: 200 11.

LEUVENSE ESPERANTOVERENIGING

Voorzitter: J. Michiels, Diestsevest 56, 3000 Leuven.
Bijeenkomsten: bij de voorzitter.

ESPERANTOJEUGDGROEP ST.-KRUIS

Leider: Dirk Iserentant.
Lidmaatschap: 75 fr. op prk. 10364 89 van Guido Maertens, St.-Kruis.

+++++

ALGEMENE JAARVERGADERING VAN DE BELGISCHE ESPERANTOFEDERATIE

De Raad van Beheer van de Belgische Esperantofederatie heeft de eer al haar leden uit te nodigen op de algemene jaarvergadering die zal plaatshebben op zaterdag 16 maart in de grote conferentiezaal van het station Brussel Noord. U wordt verwacht even voor 15 u. in de loket-hal van het station. Wie te laat komt, kan zich wenden tot de dienst „Inlichtingen“ in deze hal.

Esperanto-Panorama gratis?

Heeft ook u Esperanto-Panorama een jaar gratis gekregen? Als u het verder zou willen krijgen gedurende 1974, dan kunt u een minimum-bijdragen van 25 fr. betalen op de prk. 4493 86 van onze penningmeester, de heer R. Balleux, Oude Donk-laan 83, 2100 Deurne. Wie lid is van de Belgische Esperantofederatie krijgt het tijdschrift gratis. Hoe u lid kunt worden ziet u op blz. 7 en 8 van dit nummer.